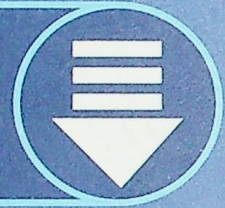

616-07/07
П 81

ПРОПЕДЕВТИКА ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

За редакцією професора О.Г. ЯВОРСЬКОГО

Електронний додаток
з аудіо- і відеоматеріалами

ШОСТЕ ВИДАННЯ

МЕДИЦИНА

www.medpublish.com.ua

ПРОПЕДЕВТИКА ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

Підручник

За редакцією професора О.Г. ЯВОРСЬКОГО

Шосте видання

Перше видання вийшло у світ за редакцією
професора Ю.І. ДЕЦИКА

ДОПУЩЕНО

Міністерством охорони здоров'я України
як підручник для студентів
медичних закладів вищої освіти

Київ
ВСВ «Медицина»
2020

УДК 616-07(075)

УДК 616-07; 616.1/.4; 616.6

ББК 54.1я73

П 81

Б-ка ПНПУ ім. К.Д.Ушинського

545417

Допущено

Міністерством охорони здоров'я України за згодою Міністерства освіти та науки
медичних закладів вищої освіти (лист від 20.08.2004)

Автори:

Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко, Л.А. Пиріг, Р.Я. Дутка, Г.І. Мельник,
Є.М. Грицай-Маланіч, В.В. Короткий, З.А. Гельнер, Г.О. Білецька

Рецензенти:

А.П. Пелещук — доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України;

О.М. Ганич — директор Науково-дослідного інституту фітотерапії ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор медичних наук, професор;

В.З. Нетяженко — завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України

П78 **Пропедевтика внутрішньої медицини** : підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін. ; за ред. О.Г. Яворського. — 6-е вид. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 552 с. + 12 с. кольор. вкл. + Електронний додаток [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://link.medpublish.com.ua/75323.rar>
ISBN 978-617-505-818-3

Це видання «Пропедевтика внутрішньої медицини» за редакцією професора О.Г. Яворського є лідером серед підручників з пропедевтики внутрішньої медицини. У ньому детально викладено особливості обстеження хворих із патологією різних систем, наведені важливі синдроми, а також деякі нозологічні одиниці. На численних фото представлено й описано електрокардіограму в нормі і за наявності різних видів порушення ритму й розладів провідності. Наприкінці підручника подано схему історії хвороби, а також найважливіші лабораторні показники. Підручник проілюстрований якісними фотографіями.

На особливу увагу студентів і викладачів заслуговує електронний додаток (автор проф. О.Г. Яворський). У ньому подано методику збирання анамнезу, огляд пацієнтів (наведено 111 фотографій з власних спостережень професора О.Г. Яворського), викладено аускультативні феномени, що трапляються під час вислуховування серця і легень, а також продемонстровано методику пальпації, перкусії та аускультації, висвітлено принципи загального догляду за хворими.

Для студентів медичних закладів вищої освіти.

УДК 616-07; 616.1/.4; 616.6

ББК 54.1я73

545417

Електронний додаток

Для отримання аудіо- і відеоматеріалів
відскануйте QR-код або перейдіть за посиланням:
<http://link.medpublish.com.ua/75323.rar>

ISBN 978-617-505-818-3

© Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко, Л.А. Пиріг, Р.Я. Дутка,
Г.І. Мельник, Є.М. Грицай-Маланіч, В.В. Короткий, З.А. Гельнер,
Г.О. Білецька, 2013, 2020

© ВСВ «Медицина», оформлення, 2020

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО
БІБЛІОТЕКА

Передмова до шостого видання	5
Передмова до п'ятого видання	5
Передмова до третього видання	6
Передмова до другого видання	6
Передмова до першого видання	7

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Розділ I. Вступ. Поняття про внутрішні хвороби. Основні завдання внутрішньої медицини (Ю.І. Децик)	8
Розділ II. Методи клінічного обстеження хворого (Ю.І. Децик, О.Г. Яворський)	14
Розділ III. Загальні методологічні аспекти діагностики (Ю.І. Децик)	73

СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА

Розділ IV. Дихальна система (Г.І. Мельник, О.Г. Яворський)	83
Методи дослідження	83
Основні клінічні синдроми	121
Симптоматика основних нозологічних форм	127
Розділ V. Серцево-судинна система (Є.М. Грицай-Маланіч, О.Г. Яворський)	140
Методи дослідження	140
Основні клінічні синдроми	220
Симптоматика основних нозологічних форм	237
Розділ VI. Травна система (Є.М. Нейко, О.Г. Яворський)	282
Методи дослідження	282
Органи травної системи	300
Стравохід	300
Методи дослідження	300
Основні клінічні синдроми	303
Шлунок	304
Методи дослідження	304
Основні клінічні синдроми	318
Симптоматика основних нозологічних форм	321
Кишки	329
Методи дослідження	329
Основні клінічні синдроми	343
Симптоматика основних нозологічних форм	345

Печінка і жовчні шляхи.	349
Методи дослідження.	349
Основні клінічні синдроми.	370
Симптоматика основних нозологічних форм.	376
Підшлункова залоза.	386
Методи дослідження.	386
Основні клінічні синдроми.	390
Симптоматика основних нозологічних форм.	391
Розділ VII. Сечова система (Л.А. Пиріг, Г.О. Білецька)	394
Методи дослідження.	394
Основні клінічні синдроми.	417
Симптоматика основних нозологічних форм.	431
Розділ VIII. Система крові (В.В. Короткий)	443
Методи дослідження.	443
Основні клінічні синдроми.	461
Симптоматика основних нозологічних форм.	465
Розділ IX. Ендокринна система (Р.Я. Дутка)	484
Методи дослідження.	484
Основні клінічні синдроми.	494
Симптоматика основних нозологічних форм.	498
Розділ X. Кістково-м'язова система. Патологія сполучної тканини.	
Алергози (Ю.І. Децик, З.А. Гельнер, О.Г. Яворський)	507
Методи дослідження.	507
Основні клінічні синдроми.	515
Симптоматика основних нозологічних форм.	520
Додатки (О.Г. Яворський)	533
Додаток 1. Схема історії хвороби.	533
Додаток 2. Нормальні величини основних лабораторних показників.	539
Предметний покажчик	543